Sprawdzanie obecności w laboratorium z wykorzystaniem legitymacji studenckiej

Przygotowali:
Patryk Smól 122097
Marcin Skorupiński 116906
Jakub Drapiewski 122093

Spis treści

1	Op	Opis projektu4				
2	Uz	Jzasadnienie wyboru tematu projektu4				
3	Za	Zastosowane narzędzia oraz technologie4				
4	Uz	asadnienie użytych technologii	4			
	4.1	MysSql	4			
	4.2	Java SE	4			
	4.3	Język Delphi	5			
5	Ро	dział pracdział prac	5			
6	Fu	nkcjonalność systemu	5			
7	lm	plementacja strategicznych modułów	6			
	7.1	Schemat bazy danych	6			
	7.2	Ciąg komend umożliwiających operowanie na drzewie plików SmartCard	6			
	7.3	Model Studenta reprezentowany w aplikacji prowadzącego:	7			
	7.4	Model Zajęć reprezentowany w aplikacji prowadzącego:	8			
	7.5	Model reprezentujący podsystem obecności:	8			
	7.6	Model reprezentujący dane dotyczące prowadzącego	9			
8	Inf	Formacje o elektronicznej legitymacji studenta	10			
9	W	ykorzystanie elektronicznej legitymacji studenckiej	11			
1	0	Opis sposobu działania aplikacji klienckiej	11			
1	1	Instrukcja użytkowania programu prowadzącego	11			
	11.1	Podgląd główny	12			
	11.2	Studenci	13			
	11.3	Sprawdź obecność	15			
	11.4	Raport obecności	16			
	11.5	Moje zajęcia	17			
	11.6	Modyfikacja obecności studenta	19			
1	2	Wymagania sprzętowe	20			
1	3	Wymagane oprogramowanie	20			
1	4	Procedury przewidziane dla administratora systemu	20			
	14.1	Instalacja bazy danych	20			
	14 2	Anlikacia prowadzącego	20			

14.3	Aplikacja studenta (hosta)	20
15 N	Możliwości dalszego rozwoju aplikacji	20
16 F	Podsumowanie	21
16.1	Zrealizowane cele	21
16.2	Niezrealizowane cele	21
17 E	Bibliografia	21

1 Opis projektu

System pozwala na sprawdzanie obecności studentów na zajęciach z wykorzystaniem legitymacji studenckiej. System składa się z trzech głównych modułów:

- Aplikacji prowadzącego
- Aplikacji działającej po stronie klienta
- Bazy danych

2 Uzasadnienie wyboru tematu projektu

Dany temat projektu został wybrany z uwagi na doświadczenie zespołu w projektowaniu podobnych rozwiązań. Projekt wydawał się również ciekawy ze względu na możliwość praktycznego zastosowania rozwiązania na zajęciach laboratoryjnych.

3 Zastosowane narzędzia oraz technologie

Technologie

- MySQL
- Java 8 SE
- Delphi Language

Narzędzia:

- Delphi RAD Studio XE 10.2 Tokio Edition
- PhpMyAdmin
- IntalliJ IDEA

4 Uzasadnienie użytych technologii

4.1 MysSql

Jako serwer baz danych został użyty MySQL. Wydał się on najlepszym rozwiązaniem do tego celu. Posiadaliśmy wykupiony hosting, który jak większość posiadał obsługę baz danych MySQL. Dzięki temu baza jest scentralizowana i może być dostępna w każdej chwili z dowolnego miejsca.

4.2 Java SE

Język Java został wykorzystany do stworzenia demona mającego działać po stronie użytkowników (hostów) znajdujących się w salach laboratoryjnych. Język ten daje możliwość stworzenia lekkiej, przenośnej aplikacji działającej w tle. Java udostępnia również przyjazny interfejs do obsługi technologii SmartCard. Aplikacja

tak skonstruowana daje możliwość bezproblemowej pracy zarówno na systemach z rodziny Windows jak i Unixo-pochodnych.

4.3 Język Delphi

Język Delphi umożliwił nam stworzenie nowoczesnej aplikacji przeznaczonej dla prowadzącego. Delphi jako jeden z niewielu języków zapewnia zaawansowany interfejs do obsługi baz danych jak i bogatą bibliotekę komponentów dających możliwość szybkiego tworzenia interfejsu programu na zasadzie *drag and drop*.

5 Podział prac

Tabela 1. Podział zadań na członków zespołu

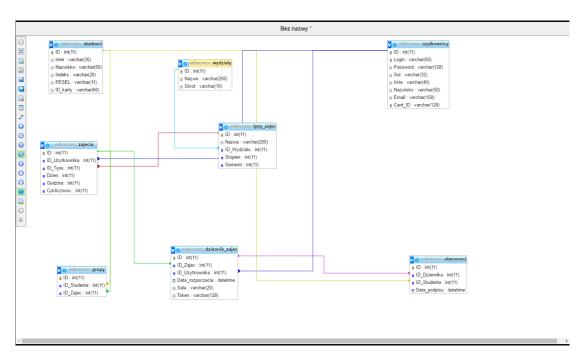
Członek zespołu	Zadania
Patryk Smól	Przygotowanie sprawozdania Implementacja aplikacji prowadzącego Przygotowanie bazy danych
Jakub Drapiewski	Przygotowanie sprawozdania Implementacja aplikacji prowadzącego Implementacja aplikacji działającej po stronie klienta
Marcin Skorupiński	Przygotowanie sprawozdania Implementacja aplikacji działającej po stronie klienta Przygotowanie bazy danych

6 Funkcjonalność systemu

- Automatyczna konfiguracja zainstalowanego czytnika SmartCard.
- Automatyczne wykrywanie momentu rozpoczęcia sprawdzania obecności.
- Praca w tle gwarantująca szybką i bezproblemową obsługę
- Obsługa kodowania UTF-8
- W pełni zautomatyzowany system sprawdzania obecności
- Możliwość ręcznego dodawania obecności
- Globalna baza studentów dostępna dla wszystkich prowadzących
- Podgląd obecności na zajęciach danego studenta
- Historia zajęć
- Możliwość usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach

7 Implementacja strategicznych modułów

7.1 Schemat bazy danych

Rysunek 1. Schemat bazy danych

7.2 Ciąg komend umożliwiających operowanie na drzewie plików

SmartCard

Listing 1. Tablice bajtów umożliwiające odczytanie informacji z odpowiednich plików

```
private static final byte[] SELECT_MF = {(byte) 0x00, (byte) 0xA4, (byte) 0x00, (byte)
0x0C, (byte) 0x02, (byte) 0x3F, (byte) 0x00};
private static final byte[] SELECT_DF_T0 = {(byte) 0x00, (byte) 0xA4, (byte) 0x04,
    (byte) 0x00, (byte) 0x07, (byte) 0xD6, (byte) 0x16, (byte) 0x00, (byte) 0x00, (byte)
0x30, (byte) 0x01, (byte) 0x01};
private static final byte[] SELECT_DF_T1 = {(byte) 0x00, (byte) 0xA4, (byte) 0x04,
    (byte) 0x04, (byte) 0x07, (byte) 0xD6, (byte) 0x16, (byte) 0x00, (byte) 0x00, (byte)
0x30, (byte) 0x01, (byte) 0x01};
private static final byte[] SELECT_ELS_T0 = {(byte) 0x00, (byte) 0xA4, (byte) 0x00,
    (byte) 0x00, (byte) 0x02, (byte) 0x00, (byte) 0x00, (byte) 0xA4, (byte) 0x02,
    (byte) 0x04, (byte) 0x02, (byte) 0x00, (byte) 0x00, (byte) 0xA4, (byte) 0x02,
    (byte) 0x04, (byte) 0x02, (byte) 0x00, (byte) 0x00, (byte) 0xB0, (byte) 0x00, (byte)
0x00, (byte) 0xFF};
```

7.3 Model Studenta reprezentowany w aplikacji prowadzącego:

Listing 2. Najważniejsze zmienne, funkcje i procedury modelu Student

```
type
TStudent = class
ID: Integer;
Imie: String;
Nazwisko: String;
Indeks: String;
TStudentModel = class
public
function GetStudentData(var Query: TFDQuery; ID: Integer) : TStudent;
 function ChangeStudentData(var Query: TFDQuery; Student: TStudent) : Boolean;
function DeleteStudent(var Query: TFDQuery; ID: Integer) : Boolean;
function AddStudent(var Query: TFDQuery; Student: TStudent) : Boolean;
function IsPresence(var Query: TFDQuery; Student: TStudent; StudentID, RaportID: Integer)
: Boolean;
function IsExist(var Query: TFDQuery; Indeks: String) : Boolean;
procedure GetRaports(var Query: TFDQuery; LessonID: Integer);
procedure GetLessons(var Query: TFDQuery; UserID: Integer); TeacherID: Integer);
procedure Search(var Query: TFDQuery; Category: String; Value: String);
end;
```

Model ten umożliwia operowanie na zbiorze studentów. Pozwala na wykonanie operacji typu: Dodaj Studenta, Modyfikuj Studenta, Usuń Studenta oraz operacji z nim związanych typu: Sprawdzenie obecności, Wyszukiwanie itp. Interfejs reprezentuje również informacje o poszczególnym studencie w postaci rekordu.

7.4 Model Zajęć reprezentowany w aplikacji prowadzącego:

Listing 3. Najważniejsze zmienne, funkcje i procedury modelu Zajęć

```
tvpe
TLesson = class
 ID: Integer;
 ID_Uzytkownika: Integer;
 Nazwa: String;
 Dzien: String;
 Godzina: String;
 Cyklicznosc: String;
Wydzial: String;
end;
TLessonModel = class
nublic .
 procedure GetStudentsInLesson(var Query: TFDQuery; LessonID: Integer);
 procedure GetLessons(var Query: TFDQuery; UserID: Integer);
 function GetLessonData(var Query: TFDQuery; ID: Integer) : TLesson;
 function ChangeLessonData(var Query: TFDQuery; Lesson: TLesson) : Boolean;
 function DeleteLesson(var Query: TFDQuery; ID: Integer) : Boolean;
 function AddLesson(var Query: TFDQuery; Lesson: TLesson) : Boolean;
function AddToLesson(var Query: TFDQuery; StudentID:Integer; LessonID: Integer) :
Boolean;
function DeleteFromLesson(var Query: TFDQuery; StudentID:Integer; LessonID: Integer) :
Boolean:
end;
```

Model ten umożliwia operowanie na zbiorze zajęć. Pozwala na wykonanie operacji typu: Dodaj Zajęcia, Modyfikuj Zajęcia, Usuń Zajęcia. Dana implementacja pozwala na operacje związane ze studentami uczestniczącymi w danych zajęciach.

7.5 Model reprezentujący podsystem obecności:

Listing 4. Najważniejsze zmienne, funkcje i procedury podsystemu Obecności

```
type
TPresenceModel = class
private
TempList: TStringList;
public
function GetIPAddress : String;
function AddToList(Indeks: String) : Boolean;
function Accept(var Query: TFDQuery; DziennikID: Integer) : Boolean;
function StartLesson(var Query: TFDQuery; LessonID: Integer; UserID: Integer; Sala:
String) : Integer;
 procedure ShowPresence(var Query: TFDQuery);
 procedure GetLog(var Query: TFDQuery; ID Zajec: Integer);
 procedure Present(var Query: TFDQuery; ID Dziennika: Integer);
 procedure unPresent(var Query: TFDQuery; ID_Dziennika: Integer);
 constructor Create(); overload;
end;
```

Dany model reprezentuje system obecności, Umożliwia na nim dokonywanie podstawowych operacji. Jest kluczowy system w celu sprawdzenia obecności studentów na określonych zajęciach.

7.6 Model reprezentujący dane dotyczące prowadzącego

Listing 5. Najważniejsze zmienne, funkcje i procedury dotyczące obsługi konta prowadzącego

```
type
 TUser = class
  ID: Integer;
  Login: String;
  Name: String;
  Surname: String;
  Email : String;
end;
TUserModel = class
private
FDQuery: TFDQuery;
function GenSalt(Len: Integer) : String;
function HashPassword(Passwd, Salt: String) : String;
public
 constructor Create();
 function GetUserData(UserID: Integer) : TUser;
 function RegisterUser(User, Password, Name, Surname, Email: String) : Boolean;
 function ChangeUserData(UserID : Integer; Name, Surname, Email: String): Boolean;
 function ChangePassword(UserID: Integer; Password: String) : Boolean;
 function DeleteUser(UserID : Integer) : Boolean;
 function CheckUserName(Login: String) : Boolean;
 function CheckLogin(Login, Password: String) : Integer;
end;
```

Klasa *TUserModel* umożliwia reprezentowanie ustawień oraz danych użytkownika (prowadzącego) przez model. Umożliwia on utworzenie konta, pobieranie danych użytkownika oraz sprawdzenie w przypadku rejestracji czy dany użytkownik już istnieje.

Przedstawione modele stanowią podstawę dalszego rozwoju aplikacji. Format kodu jest elastyczny umożliwiający dalszy rozwój. Każdy developer chcący rozbudować funkcjonalność danej aplikacji może bez problemu dokonać tego poprzez rozwój odpowiedniego z modeli reprezentujących dany segment systemu.

7.7 Funkcja ustawiająca protokół, który działa na karcie

Listing 6. Ustawianie odpowiedniego protokołu

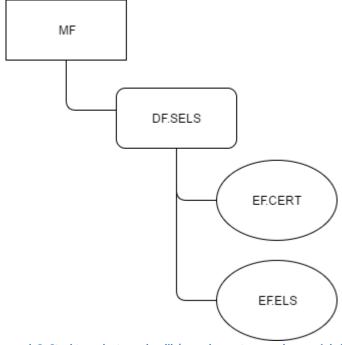
```
private void SetCardMode(String Protocol) {
    if (Protocol == null || Protocol.isEmpty()) {
        Protocol = "T=0"; //Set default protocol
    }

    try {
        this.StudentCard = this.Terminal.connect(Protocol);
        this.Channel = this.StudentCard.getBasicChannel();
    } catch (CardException e) {
        if (Protocol.equals("T=0")) {
            SetCardMode("T=1"); //If T="0" doesn't work, try T="1"
        } else {
            this.STATUS = false;
            System.err.println("Błąd połączenia z kartą");
        }
    }
}
```

Funkcja ta automatycznie zmienia protokół jeśli legitymacja posiada inny niż domyślnie ustawiony w programie.

8 Informacje o elektronicznej legitymacji studenta

Elektroniczna legitymacja studenta to dokument identyfikacyjny danego studenta wyposażony w interfejs stykowy oraz opcjonalnie w interfejs zbliżeniowy. Na karcie tej znajdują się informację dotyczące imienia, nazwiska, numeru pesel, adresu zamieszkania oraz numeru indeksu oraz cyfrowe zdjęcie. Dane zgodnie ze standardem ISO 7816 ułożone są w drzewiastą strukturę katalogów DF (Directory File) oraz plików EF (Elementary File). Każdy plik zapisany na karcie posiada 2 bajtowy adres. Rolę korzenia pełni plik MF, do którego to muszą być przyłączone katalogi oraz pliki. W ramach projektu wykorzystaliśmy katalog DF.SELS zawierający dwa pliki: EF.CERT-kwalifikowany certyfikat emitenta oraz EF.ELS zawierający plik z danymi studenta. Strukturę drzewiastą plików legitymacji wykorzystanych w projekcie przedstawiono na rys 2.

Rysunek 2. Struktura dostępu do plików wykorzystywanych w projekcie

9 Wykorzystanie elektronicznej legitymacji studenckiej

Elektroniczną legitymację studenta wykorzystujemy do pobrania numeru indeksu przez Deamona zainstalowanego na komputerze studenta. Aplikacja ta uruchamiana jest automatycznie przy logowaniu się studenta do systemu. Numer indeksu następnie przesyłany jest do aplikacji prowadzącego przy pomocy protokołu UDP

10 Opis sposobu działania aplikacji klienckiej

Aplikacja kliencka działa w tle, po otrzymaniu informacji od aplikacji prowadzącego o rozpoczęciu sesji sprawdzania obecności na zajęciach, wyświetla stosowny komunikat. Aplikacja oczekuje na umieszczenie przez studenta legitymacji w czytniku kart. Po umieszczeniu legitymacji i odczytaniu z niej danych studenta aplikacja przesyła uzyskana dane do aplikacji prowadzącego.

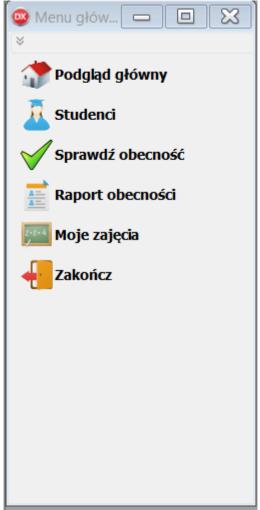
11 Instrukcja użytkowania programu prowadzącego

Funkcjonalność programu została podzielona na moduły, których wywołanie umieszczono w przyciskach: "Podgląd główny", "Studenci", "Sprawdź obecność", "Raport obecności", "Moje zajęcia", "Zakończ" panelu sterowania przedstawionego na rysunku 3. Każde wywołane okno wyposażone jest w pasek nazwy zawierający tytuł wybranej funkcjonalności oraz 3 przyciski: minimalizuj, przywróć okno, zamknij okno.

Opis przycisków paska nazwy:

- Minimalizuj okno zostaje zmniejszone do formy przycisku na pasku zadań Systemu Windows
- Maksymalizuj okno zostaje rozciągnięte na cały ekran
- Zamknij okno zamyka okno

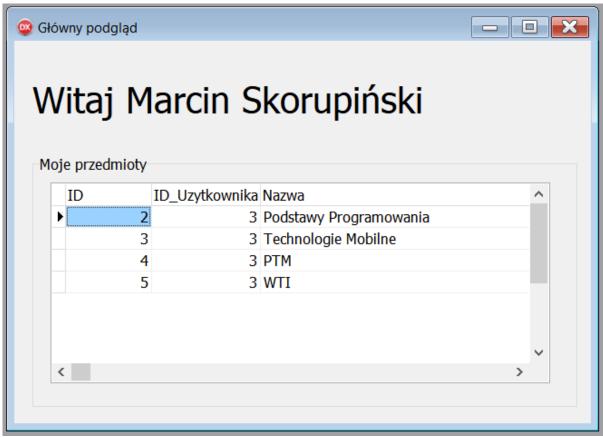
Maksymalizacja okna powoduje zmianę przycisku "Maksymalizuj" na przycisk "Przywróć". Przycisk ten umożliwia przywrócenie oknu wcześniejszego rozmiaru. Strona główna pozwala wyświetlić kilka skalowalnych okien.

Rysunek 3. Panel sterowania programu prowadzącego

11.1Podgląd główny

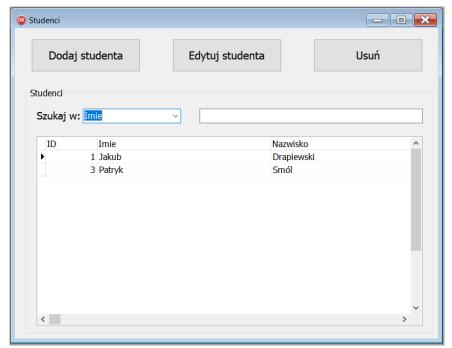
Zakładka "Podgląd główny" daje możliwość wyświetlenia przedmiotów prowadzonych przez zalogowanego użytkownika. Przedmioty pobierane są z bazy danych w czasie inicjalizowania okna i wpisywane do tabeli. Nad tabelą znajduje się etykieta zawierająca napis powitalny wraz z imieniem i nazwiskiem zalogowanej osoby. Przykładowe wypełnienie tabeli zostało przedstawione na rys 4.

Rysunek 4. Przykładowe wypełnienie tabeli przedmiotami

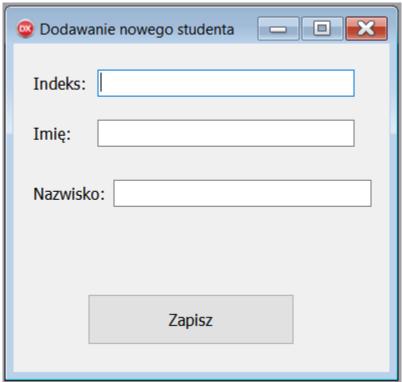
11.2Studenci

Okno "Studenci" wyposażono w trzy przyciski umożliwiające: dodanie danych o nowym studencie, edytowanie danych i usunięcie danych. Dane o studentach pobierane są w czasie inicjalizacji okien, a następnie wyświetlane w tabeli. Okno zostało wyposażone w pasek inteligentnego wyszukiwania. Pasek ten wyszukuję i wyświetla sugerowanych studentów na podstawie wprowadzanych przez prowadzącego liter oraz wybranej kategorii.

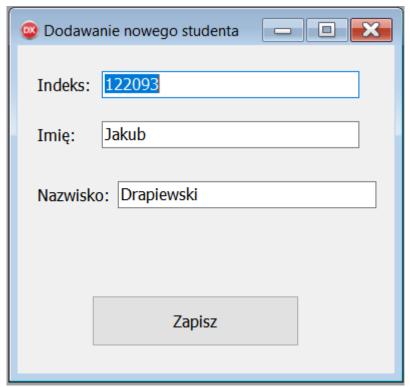
Rysunek 5. Okno zakładki Studenci

Dodawanie informacji o studencie odbywa się poprzez wybór przycisku Dodaj studenta interfejsu Studenci. Zostanie otwarte nowy widok, w którego odpowiednich polach należy wpisać imię, nazwisko oraz indeks. Zaakceptowanie wprowadzonych danych i dodanie ich do bazy danych zostanie wykonane po przyciśnięciu przycisku Zapisz. Wygląd okna Dodawanie nowego studenta pokazano na rysunku rys...

Rysunek 6. Okno dodawania nowego studenta do bazy danych

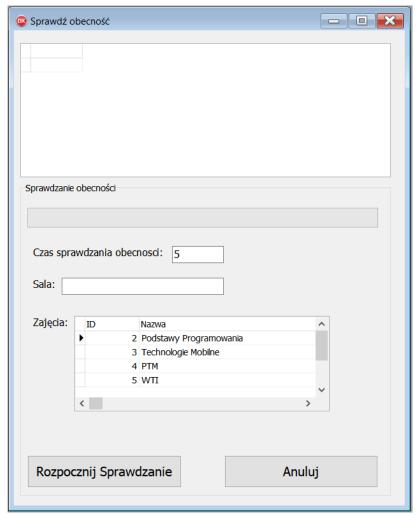
Edycję danych dotyczących określonego studenta można przeprowadzić poprzez zaznaczenia pozycji w tabeli i kliknięcie przycisku edytuj. W nowym oknie zostaną dodane do pól odpowiednie dane wybranego studenta. Dane te można edytować, a następnie nacisnąć przycisk Zapisz. Czynność ta spowoduje wprowadzenie odpowiednich zmian w bazie danych. Interfejs edycji studenta zademonstrowano na rysunku 7.

Rysunek 7. Okno edycji studenta

11.3 Sprawdź obecność

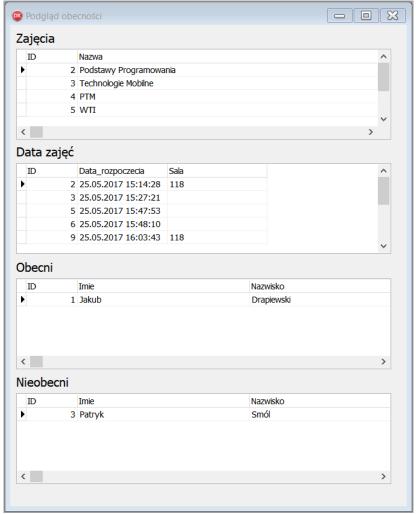
Okno sprawdź obecność służy do rozpoczęcia sesji sprawdzającej obecność na zajęciach. Należy wybrać zajęcia z tabeli, można również wprowadzić salę w której odbywają się te zajęcia oraz zmienić domyślny czas (5 minut) trwania sesji sprawdzającej obecność. W celu rozpoczęcia sprawdzania obecności należy kliknąć w przycisk "Rozpocznij Sprawdzanie". Sesją można anulować w trakcie jej trwania, używając przycisku "Anuluj". Program zapyta czy zapisać anulowaną sesję.

Rysunek 8. Okno sprawdzania obecności

11.4Raport obecności

Panel "Podgląd obecności" pozwala na wyświetlenie listy obecnych i nieobecnych studentów na danych zajęciach. W tym celu należy zaznaczyć interesujące nas zajęcia z tabeli "Zajęcia", następnie wybrać datę zajęć. W dwóch dolnych tabelach zostaną wyświetlone listy obecnych i nieobecnych studentów na danych zajęciach.

Rysunek 9. Okno podglądu obecności

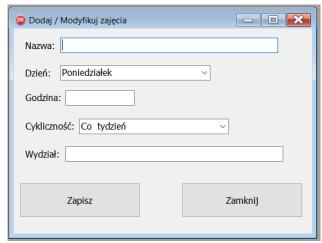
11.5Moje zajęcia

Panel "Zajęcia" pozwala na dodanie bądź usunięcie studenta z wybranych zajęć, dodanie/modyfikacje/usuniecie zajeć.

W celu dodania studenta do zajęć należy wybrać zajęcia na które chcemy dodać studenta i użyć przycisku "Dodaj studenta", zostanie wyświetlony panel ze wszystkimi studentami dostępnymi w bazie danych. Należy wybrać studenta i kliknąć "Dodaj", student zostanie dodany do wcześniej wybranych zajęć.

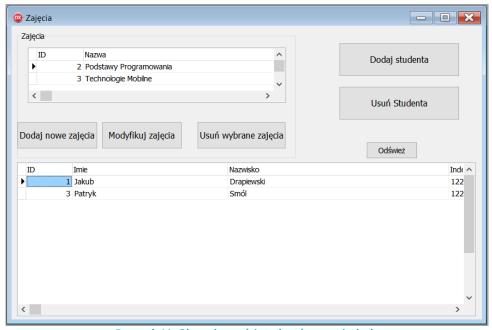
Usunąć studenta z zajęć można poprzez wybranie go i użycie przycisku "Usuń", aplikacja poprosi o potwierdzenie usunięcia.

Chcąc dodać nowej zajęcia należy posłużyć się przyciskiem "Dodaj nowe zajęcia", zostanie wyświetlony panel przedstawiony na poniższym zdjęciu, należy go wypełnić i kliknąć zapisz, a zajęcia zostaną dodane.

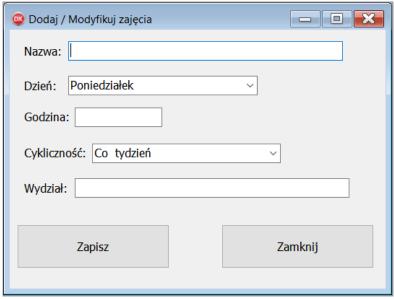

Rysunek 10. Okno dodawania zajęć

Modyfikacja zajęć odbywa się w tym samym panelu co dodawanie zajęć. W celu modyfikacji wybieramy zajęcia i klikamy "Modyfikuj zajęcia", edytujemy interesujące na pola i używamy przycisku "Zapisz".

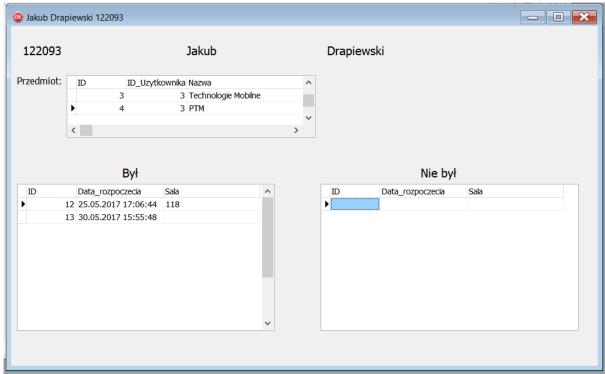
Rysunek 11. Okno obecności studentów na zajęciach

Rysunek 12. Okno modyfikowania zajęć

11.6Modyfikacja obecności studenta

W celu dokonania modyfikacji obecności studenta na zajęciach należy wejść w panel "Studenci", następnie dwukrotnie kliknąć wiersz z danymi studenta dla którego chcemy dokonać modyfikacji obecności, zostanie otwarty panel indywidualny studenta w którym możemy dokonać modyfikacji obecności na wybranych zajęciach poprzez wybranie zajęć, a następnie dwukrotne kliknięcie na obecność którą chcemy zmienić.

Rysunek 13. Okno obecności wybranego studenta na zajęciach

12 Wymagania sprzętowe

Do działania aplikacji klienckiej konieczny jest czytnik kart elektronicznych pozwalający na odczytanie danych studenta z legitymacji.

13 Wymagane oprogramowanie

Aplikacja odczytująca dane o studencie z elektronicznej legitymacji studenckiej wymaga zainstalowanego środowiska Java w wersji minimum 8. Ze względów bezpieczeństwa zaleca się używanie najnowszej wersji środowiska

14 Procedury przewidziane dla administratora systemu

14.1 Instalacja bazy danych

- System wymaga serwera MySQL w wersji co najmniej 5.5
- Baza powinna być dostępna na porcie 3306
- Baza danych powinna być dostępna z zewnątrz

14.2 Aplikacja prowadzącego

- Aplikacja powinna mieć dostęp do podsieci zawierającej wszystkie hosty laboratoryjne.
- Prowadzący korzystający z aplikacji powinien mieć bezproblemowy dostęp do sieci Internet nie blokowany żadnymi programami.

14.3 Aplikacja studenta (hosta)

• Aplikacja powinna mieć bezproblemowy dostęp do sieci Internet.

15 Możliwości dalszego rozwoju aplikacji

Wzbogacenie aplikacji o import i eksport danych.

16 Podsumowanie

16.1Zrealizowane cele

- Możliwość sprawdzenia obecności
- Ręczna edycja obecności
- Dodawanie/usuwanie zajęć

16.2 Niezrealizowane cele

Import/eksport studentów

17 Bibliografia

- Marek Gosławski, "Laboratorium Programowania Kart Elektronicznych", http://www2.mcp.poznan.pl/?q=system/files/LabPKE_03+-+ELS.pdf
 - Oracle, Java™ Smart Card I/O API

https://docs.oracle.com/javase/7/docs/jre/api/security/smartcardio/spec/

• ISO/IEC7816-4

http://www.embedx.com/pdfs/ISO_STD_7816/info_isoiec7816-4%7Bed21.0%7Den.pdf

Makdaam, "Czytanie ELS przez interfejs stykowy"

http://www.makdaam.eu/2008/04/czytanie-els-przez-interfeis-stykowy/